№ 893 სამშაბათი, 17 აგვისტო. 1886—1899 სამშაბათი, 17 აგვისტო. № 893

სტამბა და რედაქცია ტფილისი, სასახლის ქ., სათ.-აზნაურთ ქარვასლა

ხელის-მომწერნი გაზეთის დასაკვეთად მიმართავენ რედაქციას დილის 10—3 საათამდე და საღამოს 6—7 [illegible] „წ. კ. საზ." წიგნის მაღაზიას.

ხელ-მოუწერავ წერილებს რედაქცია არ ბეჭდავს.

პირ-პირ მოლაპარაკება რედაქტორთან შეიძლება ყოველ დღე.

ტელეფონი № 363

ცნობის ფურცელი

ყოველ-დღიური გაზეთი

გაზეთის ფასი ერთის წლით 6 მან., ერთის თვით 60 კაპ.

თითო ნომერი 3 კაპიკი

ფასი განცხადებისა ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე 10 კაპ., მეოთხეზე—5 კ.

Типографія и Редакція „Цнобисъ Пурцели" Тифлисъ, Дворцовая ул. д. Дворянства.

Телефонъ № 339

წლის დამლევამდე გაზეთი „ცნობის ფურცელი" ეღირება 3 მან.

ქართული დრამატიული საზოგადოების გამგეობამ ორიგინალური პიესების რეპერტუარის განსაახლებლად დანიშნა ამგვარი პიესებისათვის

სამი პრემია 120, 80 და 50 მანეთი

ხოლო გადმოკეთებული პიესებისათვის 50, 30 და 20 მან.

ამისათვის გამგეობა მოიწვევს ქართველ მწერლებს რათა წარმოადგინონ თავიანთი ნაწარმოები, რომლებიც განხილული იქმნებიან გამ-[illegible] და მის მიერ [illegible] დაჯილდოვდება [illegible] [illegible] ნისათვის გამოსადეგ პიესებს დაენიშნება ღირ-[illegible] პრემია.

[illegible] ოდიანეს 15

[illegible] ადრესი გამგეობისა ტფილისი სათავად-აზნაურო ქარვასლა. (12—10)

რედაქციისაგან

იმ ხელის მომწერთ, რომელთაც ხელწერილი ფული არ შე-

მოუტანიათ გაზეთის საფასური შემოიტანონ ახლავე

რედაქციაში.

საპატიო მზრუნველი გორის მაზრის საეკლესიო-სამრევლო სკოლებისა ამით აცხადებს, რომ მისაღები გამოცდა მოწაფეებისა მომავალ სამოსწავლო წელს ტირძნისის მეორე კლასიან სკოლაში დაიწყება 20 სეკტემბრიდგან.

თხოვნებს მიიღებს (—1—20 სექ.) გორის მაზრის საეკლესიო-სამრევლო სკოლების საპატიო მზრუნველი სტატსკი სოვეტნიკი ივანე დავითის ძე სულხანიშვილი.

ტირძნისის მეორე კლასიანი სასწავლებელი შესდგება სამი კლასიდგან და ოთხ განყოფილებიან მოსამზადებელ კლასისაგან. ამ სკოლაში კურს დამთავრებულებს ეძლევათ მოწმობა მასწავლებლობისა სასულიერო უწყების წერა-კითხვის სკოლებში.

სკოლას აქვს პანსიონი, სადაც მოწაფეები იხდიან თვიურ შესანახს 4 მანეთს.

ქალების

პროგიმნაზია

ელენე ბახტაძისა

დ. ხონში

ამით აცხადებს, რომ მოსწავლეთა მიღება უმცროს და უფროს მოსამზადებელ და აგრეთვე წელს გახსნილ პირველ პროგიმნაზიულ კლასებში დაიწყება 28 აგვისტოდან და გაგრძელდება მთელი წლის განმავლობაში. თხოვნები უნდა გამოიგზავნონ პროგიმნაზიის უფროსის—ელენე ბახტაძის სახელობაზე. სწავლის საფასური როგორც მოსამზადებელ, ისე პროგიმნაზიულ კლასებში 30 მან. წელიწადში.

(10—5)

ექიმი

გ. ს. გენცენფილდი

ეხლახან დაბრუნდა საზღვარ-გარეთიდან.

არჩენს ავადმყოფებს ვენერიულის (სიფილისი) და საშარდეთა სენისაგან და გარეკანი (კანის) ტკივილებისაგან (ელექტრონით).

ავადმყოფთ ღებულობს ყოველ დღე [illegible] 9—11 საათამდე და საღამოს [illegible] მდე.

[illegible] ქუჩა № 5.

[illegible] ლო და ამბულატორია

ს. ბ. თოფურიასი

ქუთაისში.

სამკურნალოში 50 საწოლია ავადმყოფთათვის მიიღებიან ავადმყოფნი: შინაგანისა, ნერვების, საქირურგო, თვალისა და დედათა ავადმყოფობისანი,

გადამდებ სენით ავადმყოფნი, არ მიიღებიან.

ავადმყოფთ სინჯავენ დილის 11 საათიდგან ნაშუადღევის 3 საათამდე. შინაგან და ნერვების ავადმყოფობას სწამლობს ს. ბ. თოფურია. საქირურგო თვალების ავადმყოფობას და სიფილისს ფ. ძ. ბირრატი.

დედათა ავადმყოფობას მკურნალი ქალი მ. თ. ძოზანი.

ამბულატორიასთან არის კაბინეტი, საექიმო და საბაქტეროლოგიო გამოკვლევისათვის, ელექტრონით წამლობისათვისა და მასაჟისათვის.

სამკურნალოს დირექტორი ს. ბ. თოფურია

Лѣчебница С. В. Топурія въ Кутаисѣ.

ახალი ამბავი

*** გამოფენა-კონკურსი ქ. ოზურგეთში. ქუთაისის გუბერნიის გამხნევებულ მეფუტკრეთა გასამხნევებლად და დასაჯილდოვებლად კავკასიის განყოფილება რუსეთის საიმპერატორო საბაღოსნო საზოგადოების ნება-დართვით სამიწადმოქმედო და სახელმწიფო ქ. მინისტრისაგან შეთანხმებით თავ. კავკასიის მთავარ-მართებელთან ქ. ოზურგეთში 26 აგვისტოდან გაიმართება მეფუტკრეთა ნაწარმოების გამოფენა ქალაქის ბაღში. გამოფენაში მონაწილეობის მიღება შეუძლიანთ ყველა მეფუტკრეებს, როგორც კერძო პირთ, აგრეთვე დაწესებულებათა, საზოგადოებათა და ამხანაგობათა.

დანიშნულ დღისათვის მეფუტკრენი, რომელთაც სურთ გამოფენაში მონაწილეობა მიიღონ, წარმოადგენენ ზემოდ აღნიშნულ ადგილს ყოველივე ფუტკრის ნაწარმოებს, მაგალითებრ: თაფლს, სანთელს, კიპრუჭს, თაფლიდან გაკეთებულ სასმელებს, აგრეთვე ბუკებს (სკას), ფუტკარს და ყოველივე იმ იარაღებს, რომელნიც იხმარებიან მეფუტკრეთაგან, ამასთანავე სასურველია, წარმოადგინონ იმ მცენარეთა ყვავილი და თესლი, რომლებითაც ფუტკრები იკვებებიან.

საუკეთესო ნაწარმოებისათვის განყოფილება მწარმოებელთ დააჯილდოებს მედლებით, დიპლომებით და სხვა და სხვა იარაღების ჩუქებით. გამოფენის დროს გაიმართება საუბარი რიგიან მეფუტკრეობაზე.

სხვათა შორის მსურველთ შეუძლიანთ გამოფინონ ბაღოსნობის ნაწარმოები: მსხალი, ვაშლი, ატამი, ქლიავი, ლეღვი, შინდი, ყურძენი და სხვა და სხვა ბოსტნეულობა და თესლეულობა.

*** მთავარ-მართებლის ჩამობრძანება. როგორც „კავკაზი" იუწყება, მთავარ-მართებელი თავ. გ. ს. გოლიცინი ესენტუკიდან გაემგზავრება ბაქო-დარუბანდის გზის დასათვალიერებლად და მერე იქიდან აქ ჩამობრძანდება.

*** გუბერნატორის ჩამოსვლა გახეთიდან. ტფილისის გუბერნატორი პოლკოვნიკი ბ-ნი ი. ნ. სვეჩინი გუშინ-წინ ჩამოვიდა ტფილისს კახეთიდან.

*** არქიელის წირვა ანჩისხატში. გუშინ ანჩისხატობას ყოვლად სამღვდელო საქართველოს ეგზარხოსი ფლაბიანე მწირველად ბრძანდებოდა ანჩისხატის ტაძარში, ყოვლად სამღვდელოსთან თანამწირველად ბრძანდება გორის ეპისკოპოსი ყოვლად სამღვდელო ლეონიდიც.

სოხუმი ქალაქის ამბები. პირველადვე შეეშალა ნახტომი ჩვენის ქალაქის ბატონსა და პატრონსა, პირველადვე არ დაუჯდა კოჭი ალჩუს!.. იმის სირცხვილში ცოტაოდნათ ჩვენს ხმოსნებსაც უდევთ წილი.

საქმე ის გახლავთ, რომ 23 წარსულის მკათათვის საბჭოს სხდომაზე ქალაქის თავმა ბ-ნმა ბერენსმა მეტის-მეტი ხელგაშლილობა გამოიჩინა. სოხუმელების ხარჯით, მეტად ფართედ გასწია პირი სოხუმელების ჯიბესა.. ხომ გაგიგონიათ, „შენი თუ არი იხარჯებოდეს-რა ლხინს ნურა გირჩევნიარაო“.. ბერენსიც ასე მოიქცა. ილხინა და იხელგაშლილა სოხუმელთა ნაწვავ-ნადაგითა, ძუნწობა არ დამწამონო, და თითქმის „სამინისტრო“ ჯამაგირები მოსთხოვა ხმოსნებს, როგორც ბუჰგალტერისა, ისე უბრალო მოსამსახურისათვის... ხმოსნებმაც არც აილეს, არც დაიღეს! და ყველაფერზე „იყავნ ნება შენიო“, მოახსენეს... მერე მოსთხოვა იმავე ხმოსნებს, თვით-მართველობის ოთახები პარიზის სალონებსავით უნდა იყოს მორთულიო. საჭიროა სამთუმნიანი სარკე (?), სამ თუმნიანი პირისაბანი (?), ორ თუმნიანი სამოვარი და სხვ. და სხვ. ყველაფერზე ნება დართეს ბ-ნ ბერენს, ყოველი მისი თხოვნა კანონიერად იცნეს.

გარნა ასე არ შეხედა ბ-ნის ბერენსის მოქმედებას ქუთაისის საგუბერნიო სამოქალაქო საქმეთა საკრებულომ. საკრებულომ ანგარიშიანობის დარჯაკში გაატატარა სოხუმის საბჭოის დადგენილება, ცხრაჯერ გაზომა, ერთხელ გადასჭრა და სთქვა: ქალაქის თავი და ხმოსნები სოხუმელთა ინტერესების წინააღმდეგ მოქმედობთო, ნებაზე თუ მიგიშვათ კაცმა, ამაზე უარესს ჩაიდენთო და ნურას უკაცრავად, თუ ცოტაოდნათ აგლაგმავთო, და საკრებულომ ალაგმა კიდეცა. მაგალითად, ბუჰგალტერს რომ 900 მანეთი დაუნიშნეს წელიწადში, საკრებულომ იბევრა და 700 მანეთზე ჩამოიყვანა; ქალაქის თავმა ორი უფროსი მწერალი დაანიშვნინა საბჭოს, ერთს გაუჩინა ჯამაგირად 480 მან., მეორეს 380 მ. საკრებულომ ბ-ნის ბერენსის ჭკუაზე რომდი გაიარა: ორი უმცროსი მწერალი საჭირო არ არისო, ერთიც გეყოფაო ჯამაგირად 300 მანეთი ჰქონდესო; ორ უმცროს მწერლისათვის 600 მანეთი რომ გაგიჩენიათ, მეტია და ორსავე 480 მ. ეყოფაო; საკრებულომვე შეუმცირა ჯამაგირი ორს მოსამსახურეს. საბჭომ ორსავე წელიწადში 480 მ. დაუნიშნა, საკრებულომ 360 მანეთზე ჩამოიყვანა. საბჭოს „მართვა-მოწყობისათვის“ გადადებულ 1,000 მანეთს საკრებულომ 200 მ. შეაკვეცა. ამნაირად, საკრებულომ 1,200 მანეთზე მეტი ისევ უკან დაუბრუნა ჩვენის ქალაქის ღარიბს კასას. თუ წინანდელსავით წინ დაუხედავად არ მოიქცნენ ხმოსნები და ნებაზე არ მიუშვეს ბ ნი ბერენსი, ამ ფულით ცოტა რასმე კი არ გააკეთებენ სოხუმელთა სასარგებლოდ! უეჭველია, საკრებულოს გადაწყვეტილება გულისხმაში ჩააგდებს სოხუმელ ხმოსნებს და შემდეგისათვის უფრო კრიტიკულად მოისმენენ ქალაქის თავის ყოველს წინადადებას, რომ კიდევ არ გახდნენ ბ-ნის ბერენსის წყალობით ისეთის საყვედურის ღირსი, რომელიც ახლა მოუვიდათ.

სოხუმელებს სანამ პირში სული უდგათ, არ დაავიწყდებათ ის ჭირი და ვაგლახი, რა ჭერი [illegible] ხიც ბ-ნმა ქალაქის თავ[illegible] ხა. მარტო სოხუმში თ[illegible] ვრებს კაცი ისე, როგო[illegible] ბერენსმა თავის თავს ნება მისცა. თქვენ წარმოიდგინეთ, ამ პაპანაქება სიცხეში, როცა ყოველს ღვთის გაჩენილს სულიერს სულთქმა უჭირდება, თითქმის მთელი ქალაქი ჩვენმა პატრონმა და დამტირებელმა ბერენსმა უწყლოდ დაჰყარა!.. როგორაო!—გაიკვირვებთ. როგორა და, ბ-ნმა ბერენს, მა ჯერ მოუსპო წყალი ყველასვისაც კერძოდ სახლებში ჰქონდათ გამოყვანილი ქალაქის აუზიდან ისე, რომ წინდაწინვე არავინ გააფრთხილა, წყალს გართმევთ და თქვენს თავს თქვენვე უშველეთო. მერე თვითონ მთავარი აუზი, საიდგანაც მთელი ქალაქი წყალსა ხარჯავდა, დააკეტვინა. მთავარ აუზის დაკეტვას მოჰყვა დაკეტვა ქალაქის განაპირა უბნებში გამართულ პატარა „კრანებისა“. ერთბაშად ერთი ვიშვიში შეუდგათ სოხუმის მცხოვრებთ. ბერენსის ადრესით გაგზავნილ წყევა-კრულვას საზღვარი არა ჰქონდა. ქალი, კაცი, მღვდელი, ერი, ბერი, დიდი, პატარა სათილებით დაძრწოდნენ კერძო ეზოებში ჰებიდან წყლის ამოსაღებად. მაგრამ, სამწუხაროდ, ამ ჰებშიაც ამომშრალი იყო წყალი გვალვისა გამო. ასეთმა ამბავმა მთელი ერთი კვირა გასტანა, სანამ, დიდის მუქარის შემდეგ, ბ-ნმა ბერენსმა ისევ არ მისცა წყალი მოქალაქეთა!..

პოლიციისაგან ქალაქის ქონებათა მისაღებად დანიშნულმა კომისიამ, სხვათა შორის, ქალაქში გამოყვანილ წყლის სვირებიც უნდა ჩაიბაროს. ეს სვირები რკინისაა და ქალაქმა შეიძინა ამ ორის წლის წინად, როცა ქალაქის სვებედს პოლიცია და დეპუტატები ატრიალებდნენ. ეს სვირები იმდენად გაფუჭებულია თურმე, რომ იმის მაგივრად ახლები უნდა შეიძინოს ქალაქმაო. თუ გავიხსენებთ, რომ სულ ორი წელიწადია, რაც ამ სვირებსა ხმარობს ქალაქი, უნდა ვიფიქროთ, რომ სყიდვის დროსვე ყოფილა გახრებული და გაფუჭებული, თორემ ასე მალე არ გაფუჭდებოდა. მაშასადამე, ეტყობა, რომ სყიდვის დროს ათასობით დახარჯულ ფულიდან კერძო კაცების ჯიბეშიაც ჩაჩხრიალდა ცოტა რამ. ყოველსავე შემთხვევაში, ამ სვირების ჩაბარების დროს, საჭიროა კომისიამ დაწვრილებითი ანგარიში მოსთხოვოს სვირების შეძენის თაობაზე.

მდივანიც უკვე დაგვინიშნა ჩვენმა დამტირებელმა. ხომ მოგეხსენებათ, მდივნისათვის ხმოსნებს 1,200 მანეთი თა[illegible]

[illegible] რა თქმა უნდაო, ბრძანა ბერენსმა„ და ახლა იკითხეთ, ვის დააკისრა ბ-ნმა ბერენსმა მდივნის პასუხსაგები თანამდებობა? ვისა და სამსახურიდან ავადმყოფობისა გამო დათხოვნილს, მოხუცებულს, საპყარს და დაუძლურებულს კაცს!.. ეს კაცი გახლავთ ბ-ნი ნ. ნიკოლაევი, რომელიც ადრე სოხუმის ოლქის სამმართველოში წელიწადში 700 მ. ოცის წლის განმავლობაში საქმის მწარმოებელის თანამდებობას ასრულებდა.

თითქო უნივერსტანტის მოწვევა არ შეიძლებოდა ამ თანამდებობისათვის? რამდენი გვყავს განათლებული ყმაწვილი კაცი, ჯან ღონით სავსე. საზოგადოების სამსახურის სიყვარულით გამსჭვალული, რომ ამ თანამდებობას დიდის სიამოვნებით იკისრებდა!.. მაგრამ ბერენსმა ვისა ჰკითხა?!

ხმოსანი.

*** **ქ. ოზურგეთი**, უწესოება ბაზარში. ამ ერთის წლის წინედ დაწესებული იყო რომ ბაზარში არ შესძლებოდა არავის ღორების ბატების ძაღლების და იხვების გაშვება. ადმინისტრაციის განკარგულებით საქონელს ბოცავდენ და თან პატრონებს აფრთხილებდენ რომ არ გამოეშვათ ბაზარში თავიანთი წერილი თუ მსხვილი საძოვრად თუ საბალ[illegible] ვინმე გაბედავდა საქ[illegible] გაოშვებას მაშინათვე საქონ[illegible] იჭერდენ და მეპატრონეს ახდევინებდენ დადგენილი ჯარიმას ამით სანიტარული მხარე ძლიერ კარგათ იყო ოზურგეთში დაცული, ეხლა ყველა ცხოველები თავისუფლად დანავარდობენ როგორც ბაზარში ისე მოედანზედ და ამით რა თქმა უნდა სისუფთავე აღარ არის, და არც არავინ ყურადღებას აქცევს.

საჭიროა ადმინისტრაციამ თვალყური დაიჭიროს და იხსნას ბაზარი უსუფთაობისაგან..

ძრიელ საჭიროა აგრეთვე ყურადღების მიქცევა ზოგიერთ ღვინით გალეშილ ქარაფშუტა ყმაწვილებზედ, რადგანაც ეს თავხედი ვაჟბატონები ხშირად უწესოებას ჩადიან ბაზარში და პატიოსან კაცს შეურაცყოფენ. ზოგს დახლში უტევიან და ფულს თხოვენ, ზოგს ხანჯლით მისდევენ და სხვა.

ვ.—

*** ქუთ[illegible]

[illegible] რობამაც დაამტკიცა. ხსენებულ მოურავის თანაშემწეებმა, თავიანთ განკარგულებით ამ ხანებში შეუდგნენ ხელოსნების დუქნების რევიზიას, და შედარებით რაც დაათვალიერეს, საკმაოდ აღმოაჩინეს უკანონო დუქნების გაღება და უკანონო ადესტატების გაცემა აგრეთვე მათივე განკარგულებით 22 ამ თვეს კრება აქვთ დანიშნული სომხების ხვთისმშობლის ეკკლესიის გალავანში, რომლის მიზანი არის სხვა და სხვა განაჩენების დადგენა.

ვუსურვებთ ქუთაისის ხელოსანთა ახალ მოურავის თანაშემწეებს, რომ არავითარ პირად ინტერესებს არ გაეტაცა და თავიანთ კეთილი შრომით აღმოეჩინოთ ისეთი წყაროები, რომ ქუთაისის გულ-გატეხილ „ხელოსანთა—საზოგადოებას“, აღარ ეთქვათ ძველებურათ, რომ ნუ თუ ჩვენ სხვაზე ნაკლები ჭამა ვიცითო და სხვაზე უფრო ჩემი ნაოფლარის ჭამა ჩემზე უფრო უპრიანი არ არისო!! სასურველია, რომ ქუთაისის ყველა ხელოსნები დაესწრნონ ზემოხსენებულ კრებას და გულ-მოდგინეთ შეუდგნენ „ხელოსანთა საზოგადოების“ საკაიდღეო განაჩენების დადგენას.

ან[illegible]აშვილი

*** **დუშეთი.** საქველმოქმედო კონცერტი. 10 აგვისტოს, სასწავლებლის დარბაზში დ. პავლიაშვილის ლოტბარობით გალობის მოყვარულთა ქალ-ვაჟთა გუნდმა ...ხეთის ტაძრის განახლების ...ნხის სასარგებლოდ გამართა ...რთული კონცერტი. იმღერეს ...ვა და სხვა ქართულ და ევროპულ კილოზე აღნუსხული სიმღერები და აქაური, საზოგადოება საკმაოდ ასიამოვნეს, მეტადრე ქალებმა, რომელთაც როგორც ცალკე, აგრეთვე გუნდში თავი იჩინეს თავისი სუფთა, ტკბილი და სასიამოვნო სმენად ხმიანი კილოთი. კონცერტის ბოლოს გიორგი მოზდოკელოვის თაოსნობით სამი ცოცხალი სურათი იყო დადგმული 1, თამარი არაგვის პირას, 2, თამარი თავის სენაკში და 3, თამარი მცეკვარი. სამივე სურათი ...ოვნურად მეტად ცოცხლად ... მშვენივრად იყო წარმოდგენილი. ... საზოგადოება ბლომად დაესწრო. შემოსულ ფულიდგან 65 მ. ...ჯს გარდა, წმინდა შემოსავალი ... მანეთი საქართველოს ეგზარქოსის ფლაბიანეს გაეგზავნა მცხეთის ტაძრის ფონდის მისამატებლად. დიდი მადლობის ღირსნი არიან ბაზალეთის ბოქაული გიორგი პონქაძე და მეუღლე მისი მ...ია ალექსის ასული, რომელთაც დიდი შრომა გასწიეს საქმის კარგათ დასაგვირგვინებლად და აგრეთვე ყველა ის პირნი, რომელნიც გუნდში იღებდნენ მონაწილეობას.

დამსწრე

*** **ს. მარტვილი.** ყ-დ სამღვდელო ალექსანდრე და ლეონიდის ძობრმანება. 5 აგვისტოს მათ მეუფების მოულოდნელ მობრძანებიდ ამბავმა გაახარა მთელი აქაური საზოგადოება რაც იმ უბედურ ჩვენთვის დღიდან, მარტვილიდან იქმნა გადატანილი საეპისკოპოსო კათედრა, დღემდის ჩვენი საზოგადოება იშვიათად თუ ღირსებია, არამც თუ ორის, არამედ ერთის წირვა ლოცვას და მის ლოცვა-კურთხევას მაგრამ დღეს სულ სხვაა. ყ-დ სამღვდელო ალექსანდრე ...სეთ მნიშვნელოვან და ძვირ-ფას მონასტერს, როგორც მარტვილს, ...ოვებს უყურადღებოდ, მისის ...ად აქ მობრძანებით და ხშირ წირვა-ლოცვით საზოგადოება... უხალისებს გულს და უღვიძებს მათ გულში ძველ სიყვარულს ...ა მონასტრისას და ასოებას ღვთისას, მეორე დღეს ფერისცვალობას გაიგე თუ არა საზოგადოებამ ყოლად სამღვდელო ლეონიდი ბრძანდება მწირველი. სიმხედავათ იმისა, რომ ...ყო ცუდი ამინდი, მონასტერი ხალხით სავსებით გაივსო. დიდი და პატარა, კაცი და ქალი მიეშურებოდა მონასტრისაკენ, რომპირველად ეხილნათ წირვა ყ-დ სამღვდელო ლეონიდისა. წირვის შემდეგ მისმა მეუფებამ არ მოაკლო საზოგადოება მისის მჭერმეტყველურ მოძღვრებას. მეორე დღეს მისმა მეუფებამ ინება ნახვა აქაურ შესანიშნავ წყალვარდნიისა, რომელიც მონასტრიდან მდებარეობს სამის ვერსტის მანძილზე. მის. მეუფებას ეხლნენ ადგილობრივი ბოქაული, მღვდელ-მონაზონი დავითი (კაკახიძე), მდივანი ეპარქიალურ კანცელარიისა ბ. ჩაჩანიძე, მ. ბესარიონ ხელაია და სხ. კვირას მეორედ მწირველი ბრძანდებოდა მისი მეუფება ყ-დ სამღვდელო ლეონიდი. ხოლო ნაწირვევს მათი მეუფება სადილის მირთმევის შემდეგ ადგილობრივ ბლაღოჩინთან საათის 5-ზე გაემგზავრნენ აქედან. ღმერთსა ვსთხოვთ მათი მეუფების ხშირი აქ მობრძანება და მათი წირვა-ლოცვა არ მოაკლდეს ჩვენს ძველად შეჩვეულს ეპისკოპოსების წირვას, მონასტერს.

რ. ჭ.

მცენარეთა მეტყველება

(ვუძღვნი მოსკოვის ქართველ სტუდენტებს)

ანატომია.

შემდეგი *)

არიან ისეთი უჯრედები, რომელთაც არა აქვთ გარსი; ასეთ უჯრედებს ზოგი ერთ უჯრეთებშიაც არ არის პროტოპლაზმა; პროტოპლაზმის მაგიერ არის ან ჰაერი ან კიდევ რამე სითხე; ასეთი უჯრედებისაგან შესდგება ხის უჯრედები; უწოდებენ ტიტველ უჯრედებს, ის უჯრედი. რომელშიაც არ არის პროტოპლაზმა, უნდა მკვდარ უჯრედათ ჩაითვალოს. საკმარისია, რომ უჯრედმა დაჰკარგოს პროტოპლაზმა, რომ მან ვეღარ შესძლოს გამრავლება; უჯრედი უგარსოთაც მრავლდება, თუ გარემოება ხელს უმართავს, მოძრაობს კიდეც (მაგ. ზოგი ერთი ხავსის უჯრედები, რომელსაც ცხოველსპორას (зооспора) უწოდებენ. უჯრედში გარდა პროტოპლაზმისა და გულისა პრის ერთგვარი სითხე, რომელსაც უჯრედის სითხეს უწოდებენ—თავათ უჯრედი შესდგება უმეტესად გარსიდგან, პროტოპლაზმითგან და გულისაგან; პროტოპლაზმა სრულებით ავსებს გარს, მხოლოდ შემდეგში; ნორჩ უჯრედში, მარტო პროტოპლაზმა და გულია, შემდეგ, როცა უჯრედი ხანში შედის და დიდდება, მასში ჩნდება ჯერ ძლიერ პატარა წვეთი, რომელიც შემდეგ დიდდება; პროტოპლაზმა შემდეგში ილევა და მის ადგილს იჭერს უჯრედის წვენი (клѣтачньтсокъ). გარდა ზემოხსენებული ნაწილებისა უჯრედში არიან სხვა და სხვა უფერო მარცვლები და კრისტალები.

გარსი. (оболочка). გარსი ჩნდება პროტოპლაზმისაგან, თუმცა ძრიელ განირჩევა მისგან; პროტოპლაზმაში, როგორც ცილოვან ნივთიერებაში (бѣлковое вещество), არის, გარდა სხვა ელემენტებისა, აზოტი; გარსშიკი ეს აზოტი არ არის; ამ ნივთიერებას, რომლისაგანაც შესდგება გარსი, უწოდებენ საერთოდ ქიმიაძი ნახშირბად-წყალის (углеводъ); ამ ნივთიერებას ეკუთვნის აი ეს ქაღალდი, რომელზედაც ჩვენ ვწერთ, ბამბა, შაქარი, სახამებელი და სხვა...

ამ ნივთიერებას, რომლისაგანაც შესდგება უჯრედის გარსი და ბამბა საკუთრებით უწოდებენ ცელულოზას (клѣтчатка) ნორჩ უჯრედის გარსი შემდეგში ხევდება, ესე იგი ხედ იქცევა ან კიდევ პრობკად იქცევა ხოლმე, როცა გარსი პროპკად იქცევა ანუ პროპკის ხასიათს იჭერს, მაშინ უჯრედი კვდება, რადგანაც ასეთ უჯრედში ვერც ჰაერი და ვერც წყალი ვერ შედის თუ გარსი გახევდა, მაშინ ასეთი გარსი ადვილად შთანთქავს წყალს; ასეთი გახევება გარსისა აძლევს უჯრედს და აგრეთვე მთელს მცენარეს დიდ სიმაგრეს.

ნორჩი გარსი თხელი და უხორკლოა, მხოლოდ შემდეგში იგი ალაგ-ალაგ სქელდება, თუ უჯრედი თავისუფალია, მაშინ ასეთი გასქელება შეიძლება გარსის გარეგანიდამაც, მაგრამ უმეტესად უჯრედები ერთი-ერთმანეთზედ არიან მისერული და ამიტომ უჯრედის გარსის გასქელება იწყობა შიგნიდგან, უჯრედი სქელდება ალაგ-ალაგ, ასრე, რომ ერთსა და იმავე უჯრედში ერთი ალაგი სქელია, მეორე თხელი; ბევრჯელ უჯრედის გარსს თითქო შიგნიდგან რგოლები არტყიაო—ასე გვეჩვენება გარსი. წყალი ერთი უჯრაიდამ მეორეში გადადის იქ, საცა უჯრედის გარსი თხელია

მ. ხაალიშვილი.

(შემდეგი იქნება)

*) იხ. «ცნობ. ფურც.» № 890.

სხვა-და-სხვა ამბავი

—

გრიგალის მსხვერპლი, ამერიკისა და ინგლისის გაზეთები ამ ჟამად ბევრს ლაპარაკობენ იმ საშინელ უბედურობის შესახებ, რომელიც გამოიწვია ვესტ-ინდიაში ამოვარდნილმა გრიგალმა... წყლები ნაპირს გადმოსცდენიან და დაუნგრევიათ რამდენიმე ქალაქი. სან ჟუანიდგან იუწყებიან, რომ ნავთსადგური არეცაბო სრულიად დანგრეულა. უნახავთ 200-მდე დამრჩვალთა გვამი, 300 კაცი კიდევ მოსაძებნია თურმე. ქ. პონსის ოლქში დაღუპულთა რიცხვი უდრის 2000-ს. წყალს აუოხრებია აგრეთვე აჯუპტარისა და იაბუკოის ოლქები. დაღუპულთა რიცხვი ჯერ არ იციან. მეორე დეპეშა სან-ჟუანიდან იუწყება, რომ იქ უკვე მოუძებნიათ 1000 მეტი გვამი. მარტო სანჟუანის ახლომახლო უსახლკაროდ დარჩენილა 6000 კაცი.

წვრილი ამბავი

—

კანონის უძლურება ქალებზე. ჩრდილო-ამერიკის შეერთებულ შტატ-ვისკონტანში გამოცემულ იქმნა ერთი ახალი კანონი, რომლის ძალითაც სახლიდგან გაქცეულ ახალგაზდათ არ შეუძლიან ჯვარი დაიწერონ სადმე ამ შტატში. მოხერხებულმა ამერიკელმა ქალებმა ამ კანონსაც მალე მოუარეს და გამოსაძრომი უპოვნეს. ქალებს ჯვარის საწერ ადგილად ამოურჩევიათ მიჩიგანის კუნძულის მახლობლად მდებარე დაბა სანტ-იოსები. ეს დაბა მეორე შტატშია, მაგრამ ვისკონტინზედ ძალიან ახლოა, სულ ერთი თუ ორი საათის სავალი გზა. უკვე დაარსდა განსაკუთრებული სანავოსნო საზოგადოება რომელსაც ჩიკაგოდგან სანტიოსებში გადაჰყავს ჯვარის საწერად და გადმოჰყავს შეყვარებულნი. თვით დაბაში ააგეს ორი ახალი სასტუმრო ამგვე შეყვარებულთათვის. ჯვარის დასაწერად არავითარი მოწმობა არ არის საჭირო, მხოლოდ ერთი დოლარი, ე. ი. ორი მანეთი უნდა გადაიხადონ და მორჩა და გათავდა. ასე ადვილად აწერინებენ ამერიკელნი ჟოგელ გვარ საქმეს.

დეპეშები

(«რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან»).

პეტერბურგი. გამოცხადებულია განკარგულება ვარშავის საიმპერატორო უნივერსიტეტის წესდების შეცვლის შესახებ.

რენი, „ჰავასის სააგენტო“. სხდომა გაიხსნა 6 ს. 35 წ. მდივანმა წაიკითხა ექიმის მოწმობა იმის შესახებ რომ დიუ-პატი-დე კლამს არ შეუძლიან რენში მოსვლა.

გამოუძახეს „Observer“-ის კორესპოდენტს. იმან ილაპარაკა იმის შესახებ, თუ როგორ ნახა რამდენჯერმე ესტერგაზი.

სამხედრო სამინისტროს ერთმა მდივნად ნამყოფთაგანმა აჩვენა რომ დრეიფუსი ვნახე, როცა რკინის გზ.

ის სადგურების სიას ადგენდა, სადაც მხედარნი უნდა ჩასხდნენ ვაგონებშიო. დრეიფუსმა უპასუხა, რომ კაპიტანის ბესის ბრძანებით ვსწერდი იმასო.

გამოუძახეს ხელნაწერების ექსპერტებს. გონზი ცდილობდა დაემტკიცებინა, რომ ექსპერტი გობერი ხშირად ფრთხილად არ იქცეოდაო. დრეიფუსმა განაცხადა რომ არავითარი დამოკიდებულება არა მქონია საფრანგეთის ბანკთან სადაც გობერი ექსპერტად მსახურებსო. ბერტილიონმა გაიმეორა თავის ჩვენება, რომელიც საკასაციო სასამართლოში ილაპარაკა

პარიზი. კაბინეტის საბჭოს დეკრემ აუწყა დეპეშა, რომელიც ეჭვს გარეშე ჰყოფს პოდპოლკოვნიკის კლობბის მოკვლას პრეზიდენტებს მიწყრილობა გაუგზავნეს ამის შემდეგ ვულე და შანუანი შეამბოხეთ ჩასთვალეთო.

ოპორტო. „ჰავასის სააგენტო“. გუშინ ორი კაცი გახდა შავი ჭირით ავათ. მატარებლების მიმოსვლა შეჩერებულია.

პარიზი, ანტისემიტები ცდილობდნენ ხუთშაფათს საღამოს, მოეხდინათ ქალების მანიფესტაცია, რომელსაც პოლიციელთა კორდონი უნდა გაერღვია და გერენისთვის სურსათი მიეტანა. ამ მანიფესტაციის შესახებ განცხადებამ დიდძალი ბრბო მიიზიდა მონტოლონის სკვერის მიდამოებში სადაც თავი უნდა მოეყარათ მანიფესტაციის წევრთ, პოლიციამ მიიღო საგანგებო ღონისძიებანი. 8 საათი 30 წ. შუა ბაზრის 2000 მოვაჭრეთგან ათიოდე ქალი, რომელთაც 50 ანტისემიტი მოჰყვებოდა პოლიციის კორდონს მიადგა შაბროლის ქუჩაზედ, მაგრამ ვერ გაარღვიეს ის და უკან დახეულ იქმნა პოლიციელების მიერ. მანიფესტაციის წევრნი დაიფანტნენ ლაფაეტის ქუჩის სახაიოებაში სადაც იმათ ეწვია გრაფის ქალი მარტელი „Libre párole“-ს თანამშრომელი იმავ დროს ანარხისტები შეიკრიბნენ შენის დარბაზში, სადაც დახადვინეს წინაამდეგობა განვაცადოთ სებასტიან ფორის დატუსალების გამოვო. გუშინ, ნაშუადღევს, გერენი ძლიერ აღელვებული იყო: ის სახურავზედ ივიდა პოლიციას აგინებდა და პოლიციელებს აგურებს ესროდა. შესამჩნევი ინციდენტი არა მომხდარა რა.

რენი. სასამართლოს გუშინდელს სხდომაზე ექსპერტმა გობერმა სთქვა, რომ ბორდეროს ხელი დრეიფუსის ხელი არ არისო· ნაწერებისა და ქაღალდის შედარება გვიჩვენებს, რომ ბორდერო ესტერგაზის დაწერილიაო. მტკიცდება, რომ დამცველები შემდეგ მოწმები

დაბარებას თხოულობენ: ფრეისინესა, ბრისონისა, პიკარისა ინსტიტუტის წევრის გავესი, ხატვის პროფესორის პარაფშევალისა, დოქტორის ბეილისა' რადბინის დრეიფუს-ფიშერისა და ბერტულიუსის მდივნის ანდრესი.

იყიდება
„ცნობის ფურცლის“ რედაქციაში
იაფ-ფასიანი
სახალხო გამოცემანი:

თავ. ილია ჭავჭავაძე	2	„
ალექსანდრე ყაზბეგისა	2	„
სპარსეთის მეფე და ქართველი ტყვე	2	„
პატარა ბიბლიოთეკა	2	„

ვინც ას ცალს გამოიწერს, მანეთზე დაეთმობა ორი აბაზი.

მსურველნი მიჰმართავენ („ცნობის ფურცლის“ რედაქციას. 30—30)

დაიბეჭდა და გაისყიდება ქ. შ. წერა-კითხვის გამავრცელებლის საზოგადოების წიგნის-მაღაზიაში.

თხზულებანი
ა. ს. პუშკინისა
ავტორის პორტრეტით და ბიოგრაფიით
ფასი 50 კაპ.

გამოვიდა და ისყიდება წერა-კითხვის გამ. საზოგ. წიგნის მაღაზიაში

იმერული
ზღაპრები
შეკრებილი **კ. მესხის** მიერ
ფასი **5** კაპ.

ვინც „ცნობის ფურცლის“ რედაქციიდან გამოიწერს ერთბაშად 25 ცალს, იმას ერთ მანათად დაეთმობა. (12—12)

გამოვიდა და ისყიდება ცნობილის და საფრანგეთის საყვარელ პოეტის ბერანჟეს თხზულება.

„ბერანჟე“
ქართულად
გ. გვაზავას თარგმანი.
ფასი 40 კაპ.

წიგნი მოზრდილია, სუფთაა და ლამაზად არის გამოცემული; შეიცავს 40 საუკეთესო ლექსს და ავტორის სურათს.

ვინც ერთბაშად 10 ცალს გამოიწერს, 20% დაეთმობა „ცნობ. ფურც.“ ხელის მომწერთ წიგნი გაეგზავნება ორიაბაზის ფოსტის მარკით. (10—10)

подписная цѣна на газету
„СВѢТЪ“
„СЪ ПРИЛОЖЕНІЕМЪ РОМАНОВЪ“
съ пересылкою и доставкою

На четверть года:

съ 1 января по 1 апрѣля . . . .
« 1 апрѣля по 1 іюля . . . . **2 р.**
« 1 іюля по 1 октября . . . .
« 1 октября по 31 декабря . . . .

На полгода:

съ января или съ 1 іюля . . . . . . **4 —**

На девять мѣсяцевъ:

съ 1 апрѣля . . . . **6 —**

На годъ:

съ 1 января . . . . **8 —**

На иные сроки подписка не принимается.

ПРИМѢЧАНІЕ. Подписка на «Приложеніе Романовъ» къ газетѣ «СВѢТЪ» принимается лишь одновременно и нераздѣльно съ газетою на одинъ и тотъ же срокъ. Лица, выписавшія одну газету, могутъ получить впослѣдствіи «Приложеніе Романовъ» не иначе, какъ выписавъ новый экземпляръ газеты съ «Приложеніемъ».

Адресъ Редакціи: спб. Невскій, 138.

Редакторъ-Издатель **В. В. Комаровъ.**

РОССІЯ
ГАЗЕТА ПОЛИТИЧЕСКАЯ и ЛИТЕРАТУРНАЯ

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА на ГАЗЕТУ **„РОССІЯ“**

	съ пересылкою въ россія р.	к.	съ пересылкою за границ. р.	к.		съ пересылкою въ россія р.	к.	съ пересылкою за границ. р.	к.
На годъ . . .	12	—	24	—	На 6 мѣсяц. . .	6	60	13	20
» 11 мѣсяц. .	11	10	22	20	» 5 » . .	5	70	11	40
« 10 » . .	10	20	20	40	» 4 » . .	4	80	9	60
» 9 » . .	9	30	18	60	» 3 » . .	3	[illegible]	7	80
» 8 » . .	8	40	16	80	» 2 » . .	3	[illegible]	6	—
» 7 » . .	7	50	15	—	» 1 » . .	1	60	3	20

ПОДПИСКА ПРИНИМАЕТСЯ:

Въ С.-Петербургѣ, въ главной конторѣ газеты «Россія (Невскій № 86

Допускается разсрочка платежа подписныхъ денегъ: для служащихъ — третлямъ чрезъ ихъ казначеевъ; неслужашие же могутъ обращаться съ оим заяваенями въ С.-Петербургѣ (Невскій № 86).

З перемѣну адреѣсса уплаивается 40 коп. Отделрные нумера газеты «Россія» продается по 6 коп.

ПРІЕМЪ И ПЕЧАТАНІЕ ОБЪЯВЛЕНІИ:

Плата за объявленіе: впереди текста за каждую строку петита по 50 коп позади текста по 25 коп. Контора газеты открыта ежедневно съ 10 ч. до 6 часовъ по полудни: редакція газеты открыта съ 1 часу пополудни до 10 часовъ вечера. Редакторъ принимаетъ для личныхъ объясненій ежедневноотъ 2 до 5 часовъ пополудни.

Доставляемыя въ редакцію статьи должны бытъ за подписью и съ адресомъ автора, безъ чего онѣ печмтаемы не будутъ. Статьи, доставляемы безъ обозначенія условій, оплачиваются по усмотрѣнію редакціи. Рукописи яне возвращаются.

завѣдуютъ отдѣлами:

1) Финансовымъ, экономическимъ, земскимъ и крестьянскимъ: Г. П. Сазоновъ,
2) Литературнымъ и политическимъ: А В. Амфитеатровъ.
3 Научнымъ: профессоръ П. И. Ковалевскій, dr. И. Л. Янушкевичъ.
4) Внутреннихъ вопросовъ: М. П. Петровъ.
5) Иностраннымъ: Л. Ю. Гольштейнъ.
6) Музыкальнымъ: профессоръ Н. Ѳ. Соловьевъ и Я. А Рубинштейнъ.
7) Художественнымъ· И. Ф. Порфировъ.
8) Хроники: А. Н. Черный.
9) Провинціальной хроники: М. В. Головинскій.
10) Театральной хроники: Ю. Д. Бѣляевъ.
11) Московскимъ: В. А. Гъляровскі
Общественный фельетонъ—по в ресеньямъ— Old Gentlem n.
Провинціальный фельетонъ—по субботамъ—В. М. Дорошевичъ.
По средамъ печатается «Милліон повѣсть В Г. Авсѣенко.
Постоянный корреспондентъ въ Парижѣ: А. П Плетневъ.
Корреспондентъ въ специальной командировкѣ по недороднымъ мѣстностямъ Сергѣй Печоринъ (В. А. Сафоновъ
Постоянные собственные корреспонденты въ Вѣнѣ, Львовѣ, Варшавѣ, Софіи, Константинополѣ, Одессѣ и т. д.

(8—8)